

เอกสารประกอบการสอนรายวิชา 4074505
กฎหมายและจรรยาบรรณวิชาชีพสาธารณสุข

สรุปสาระสำคัญ
พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535

อาจารย์เสกสิทธิ์ ดวงคำ
สาขาวิชาสาธารณสุขศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์
Tel. 091-0171303 e-mail: seksit.dk@bru.ac.th

1

แบบทดสอบก่อนเรียนครั้งที่ 1

2

Part 1

ความรู้เบื้องต้น และสารบัญญัติ
ที่เกี่ยวข้องกับอำนาจหน้าที่
ของเจ้าพนักงาน

3

เนื้อหา Part 1

- ประวัติความเป็นมา
- หลักการสำคัญ
- โครงสร้าง
- สารบัญญัติเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของเจ้าพนักงาน (รัฐมนตรีฯ คณะกรรมการสาธารณสุข คณะกรรมการสาธารณสุขจังหวัด/ กทม. เจ้าพนักงานท้องถิ่น และเจ้าพนักงานสาธารณสุข)

4

ประวัติความเป็นมา

- ⊖ พ.ร.บ. สาธารณสุข พ.ศ. 2484
- ⊖ พ.ร.บ. สาธารณสุข (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2493
- ⊖ พ.ร.บ. สาธารณสุข (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2497
- ⊖ พ.ร.บ. สาธารณสุข (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2505
- ⊖ พ.ร.บ. สาธารณสุข (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2527
- ⊖ พ.ร.บ. ควบคุมการใช้ของจระเข้เป็นปุย พ.ศ. 2480
- ⊖ พ.ร.บ. ควบคุมการใช้ของจระเข้เป็นปุย (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2484
- ⊖ พ.ร.บ. ควบคุมการใช้ของจระเข้เป็นปุย (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2497

5

หลักการสำคัญ

- คุ้มครองประชาชนด้าน**สุขลักษณะและการอนามัยสิ่งแวดล้อม**
- กระจายอำนาจสู่ราชการส่วนท้องถิ่น** ออกข้อกำหนดของท้องถิ่น และบังคับใช้
- ให้อำนาจเจ้าพนักงานสาธารณสุขตรวจตราแนะนำเป็นที่ปรึกษา ด้านวิชาการแก่เจ้าพนักงานท้องถิ่น
- มีคณะกรรมการสาธารณสุข กำกับดูแล ให้การสนับสนุน
- ให้สิทธิแก่ประชาชนยื่นอุทธรณ์ได้

6

โครงสร้างกฎหมาย

- หมวด 1 บททั่วไป
- หมวด 2 คณะกรรมการสาธารณสุข คณะกรรมการสาธารณสุขจังหวัด/กทม.
- หมวด 3 การจัดการสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย
- หมวด 4 สุขลักษณะของอาคาร
- หมวด 5 เหตุรำคาญ

7

โครงสร้างกฎหมาย (ต่อ)

- หมวด 6 การควบคุมการเลี้ยงหรือปล่อยสัตว์
- หมวด 7 กิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ
- หมวด 8 ตลาด สถานที่จำหน่ายอาหาร และสถานที่เสวยอาหาร
- หมวด 9 การจำหน่ายสินค้าในหรือทางสาธารณะ
- หมวด 10 อำนาจหน้าที่ของเจ้าพนักงานท้องถิ่นและเจ้าพนักงานสาธารณสุข

8

โครงสร้างกฎหมาย (ต่อ)

- หมวด 11 หนังสือรับรองการแจ้ง
- หมวด 12 ใบอนุญาต
- หมวด 13 ค่าธรรมเนียมและค่าปรับ
- หมวด 14 การอุทธรณ์
- หมวด 15 บทกำหนดโทษ
- หมวด 16 บทเฉพาะกาล

9

การแบ่งหมวดหมู่ตามสารบัญญัติ

สารบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับอำนาจหน้าที่ของเจ้าหน้าที่แยกขยะมูลฝอย	สารบัญญัติอื่นบนานี้ซึ่งเกี่ยวข้อง	การออกใบอนุญาตหนังสือรับรองการแจ้งค่าธรรมเนียมและค่าปรับ	การระงับและบทกำหนดโทษ
หมวด 2 คณะกรรมการสาธารณสุข คณะกรรมการสาธารณสุขจังหวัด/กทม. หมวด 10 อธิบดีจังหวัดหรือเจ้าพนักงานท้องถิ่นและเจ้าพนักงานสาธารณสุข	หมวด 3 การจัดการสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย หมวด 4 สุขลักษณะของอาคาร หมวด 5 เทศาภิบาล หมวด 6 การควบคุมการเลี้ยงหรือปล่อยสัตว์ หมวด 7 กิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ หมวด 8 ตลาด สถานที่จำหน่ายอาหาร และสถานที่เสวยอาหาร หมวด 9 การจำหน่ายสินค้าในหรือทางสาธารณะ	หมวด 11 หนังสือรับรองการแจ้ง หมวด 12 ใบอนุญาต หมวด 13 ค่าธรรมเนียมและค่าปรับ	หมวด 14 การอุทธรณ์ หมวด 15 บทกำหนดโทษ

ที่มา: คณะนาย (2561)

10

อำนาจหน้าที่ของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข

11

อำนาจหน้าที่ของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข กำหนดให้เป็นผู้รักษาการตาม พ.ร.บ. นี้ และมีอำนาจดังต่อไปนี้

- 1. แต่งตั้ง “เจ้าพนักงานสาธารณสุข”
- 2. แต่งตั้ง “ผู้ทรงคุณวุฒิ” ให้เป็นกรรมการสาธารณสุข
- 3. ออกกฎกระทรวงกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมหรือยกเว้นค่าธรรมเนียม รวมทั้งกำหนดกิจการอื่นเพื่อปฏิบัติการตาม พ.ร.บ. นี้

12

อำนาจหน้าที่ของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข (ต่อ)

- 4. ออกกฎกระทรวงเกี่ยวกับมาตรฐาน หลักเกณฑ์ วิธีการ และมาตรการโดยคำแนะนำของคณะกรรมการสาธารณสุข
- 5. อนุมัติให้ใช้ข้อบัญญัติท้องถิ่นที่ขัดหรือแย้งกับ กฎกระทรวงที่ออกตามมาตรา ๖ ซึ่งมีความจำเป็นหรือมี เหตุผลเป็นพิเศษเฉพาะท้องถิ่น เมื่อได้รับความเห็นชอบจาก คณะกรรมการสาธารณสุขแล้ว

13

อำนาจหน้าที่ของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข (ต่อ)

- 6. พิจารณากำหนดนโยบาย แผนงาน มาตรการ รวมทั้งการปรับปรุง กฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ และคำสั่งเกี่ยวกับการสาธารณสุขโดย ข้อเสนอแนะของคณะกรรมการสาธารณสุข
- 7. ออกกฎกระทรวงกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมการให้บริการในการเก็บ ขน หรือกำจัดสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอย
- 8. ออกประกาศกระทรวงโดยคำแนะนำของคณะกรรมการสาธารณสุข กำหนดจำนวนคนต่อจำนวนพื้นที่ของอาคารที่ถือว่ามีคนอยู่มากเกินไป

14

อำนาจหน้าที่ของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข (ต่อ)

- 9. ออกประกาศกระทรวงกำหนดเหตุอันใดเป็นเหตุรำคาญ
- 10. ออกประกาศกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไขในการประกาศพื้นที่ควบคุมเหตุรำคาญ
- 11. ออกประกาศกระทรวงโดยคำแนะนำของคณะกรรมการ สาธารณสุขกำหนดให้กิจการใดเป็นกิจการที่เป็นอันตรายต่อ สุขภาพ

15

อำนาจหน้าที่ของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข (ต่อ)

- 12. ออกประกาศกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์ และเงื่อนไข ของกิจการที่ต้องรับฟังความคิดเห็นของประชาชน
- 13. แต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์
- 14. ออกประกาศกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์ และเงื่อนไขใน การเปรียบเทียบปรับของคณะกรรมการเปรียบเทียบ

16

คสช.

คณะกรรมการ
สาธารณสุข

17

คณะกรรมการสาธารณสุข

- ปลัดกระทรวงสาธารณสุขเป็นประธานกรรมการ
- อธิบดีกรมควบคุมมลพิษ
- อธิบดีกรมควบคุมโรค
- อธิบดีกรมโยธาธิการและผังเมือง
- อธิบดีกรมโรงงานอุตสาหกรรม
- อธิบดีกรมวิชาการเกษตร
- อธิบดีกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์
- อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
- อธิบดีกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน

18

คณะกรรมการสาธารณสุข (ต่อ)

- เลขานุการคณะกรรมการอาหารและยา
- เลขานุการสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- ปลัดกรุงเทพมหานคร
- นายคสมาศลันนิบาทเทศบาลแห่งประเทศไทย
- นายคสมาศมงคลการบริหารส่วนจังหวัดแห่งประเทศไทย
- นายคสมาศมงคลการบริหารส่วนตำบลแห่งประเทศไทย
- ผู้ทรงคุณวุฒิอีกไม่เกิน 4 คน ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้ง

19

อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการสาธารณสุข

1. เสนอความเห็นต่อรัฐมนตรีในการกำหนดนโยบาย แผนงาน และมาตรการเกี่ยวกับการสาธารณสุข และพิจารณาให้ความเห็นในเรื่องใด ๆ เกี่ยวกับการสาธารณสุขตามที่รัฐมนตรีมอบหมาย
2. ศึกษา วิเคราะห์ และให้ความเห็นต่อรัฐมนตรีในการปรับปรุงกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ และคำสั่งเกี่ยวกับการสาธารณสุข
3. ให้คำแนะนำต่อรัฐมนตรีในการออกกฎกระทรวง และต่อราชการส่วนท้องถิ่นในการออกข้อบัญญัติท้องถิ่น
4. ให้คำปรึกษาแนะนำ แก่เจ้าพนักงานท้องถิ่นในการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้

20

อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการสาธารณสุข (ต่อ)

5. กำหนดโครงการและประสานงานระหว่างส่วนราชการและราชการส่วนท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องเพื่อดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้
6. ควบคุม สอดส่องการปฏิบัติหน้าที่ของส่วนราชการที่มีอำนาจหน้าที่ในการปฏิบัติตามกฎหมายเกี่ยวกับการสาธารณสุขเพื่อรายงานต่อรัฐมนตรี
- 6/1. ติดตาม และประเมินผลการดำเนินการของคณะกรรมการสาธารณสุขจังหวัดและคณะกรรมการสาธารณสุขกรุงเทพมหานครในการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ และตามที่กฎหมายกำหนดไว้
7. ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนดไว้ให้เป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ

21

คสจ. คณะกรรมการสาธารณสุขจังหวัด

22

คณะกรรมการสาธารณสุขจังหวัด/กทม.

- ผู้ว่าราชการจังหวัด เป็นประธานกรรมการ
- อัยการจังหวัด
- ปลัดจังหวัด
- เกษตรจังหวัด
- ผู้บังคับการตำรวจจังหวัด
- ผู้อำนวยการสำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัด

23

คณะกรรมการสาธารณสุขจังหวัด (ต่อ)

- ท้องถิ่นจังหวัด
- ปศุสัตว์จังหวัด
- โยธาธิการและผังเมืองจังหวัด
- สวัสดิการและคุ้มครองแรงงานจังหวัด
- อุตสาหกรรมจังหวัด
- นายกองค้การบริหารส่วนจังหวัด
- นายกเทศมนตรี จำนวน 1 คน

24

เจ้าพนักงานท้องถิ่น

เจ้าพนักงานท้องถิ่น หมายถึง

- นายกเทศมนตรีสำหรับในเขตเทศบาล
- นายกองคํารบริหารส่วนจังหวัดสำหรับในเขตองค์การบริหารส่วนจังหวัด
- ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครสำหรับในเขตกรุงเทพมหานคร
- นายกเมืองพัทยาสำหรับในเขตเมืองพัทยา
- นายกองคํารบริหารส่วนตำบลสำหรับเขตองค์การบริหารส่วนตำบล
- หัวหน้าผู้บริหารท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นที่กฎหมายกำหนดให้เป็นราชการส่วนท้องถิ่นสำหรับในเขตราชการส่วนท้องถิ่นนั้น

31

ขอบเขตความรับผิดชอบของเจ้าพนักงานท้องถิ่น

ราชการส่วนท้องถิ่น	เจ้าพนักงานท้องถิ่น	ขอบเขตอำนาจ
1. เทศบาล	นายกเทศมนตรี	ในเขตเทศบาลนั้นๆ
2. องค์การบริหารส่วนจังหวัด (อบจ.)	นายก อบจ.	พื้นที่ทั้งหมดของจังหวัด
3. กรุงเทพมหานคร (กทม.)	ผู้ว่าราชการ กทม.	ในเขต กทม.
4. เมืองพัทยา	นายกเมืองพัทยา	ในเขตเมืองพัทยา
5. องค์การบริหารส่วนตำบล	นายก อบต.	ในเขต อบต. นั้นๆ

32

อำนาจหน้าที่ของเจ้าพนักงานท้องถิ่น

- 1. ออกใบอนุญาต และออกหนังสือรับรองการแจ้งผู้ประกอบการที่กฎหมายกำหนดให้ต้องขออนุญาตหรือต้องแจ้งแล้วแต่กรณี
- 2. ออกคำสั่งให้ผู้ประกอบการที่ปฏิบัติไม่ถูกต้องตามกฎหมายให้แก้ไขและปรับปรุงให้ถูกต้อง ถ้าไม่แก้ไข สั่งให้หยุดกิจการนั้นได้
- 3. ออกคำสั่งพักใช้ใบอนุญาต หรือเพิกถอนใบอนุญาต

33

อำนาจหน้าที่ของเจ้าพนักงานท้องถิ่น (ต่อ)

- 4. ออกคำสั่งให้หยุดกิจการกรณีที่ค้างชำระค่าธรรมเนียมติดต่อกันเกินกว่า 2 ครั้ง จนกว่าจะเสียค่าธรรมเนียมและค่าปรับ
- 5. ออกคำสั่งให้หยุดกิจการสำหรับกิจการที่ต้องแจ้งแต่ไม่แจ้ง และเคยได้รับโทษมาแล้วยังฝ่าฝืนอีก และถ้าไม่หยุดอาจสั่งห้ามดำเนินกิจการนั้นได้แต่ไม่เกิน 2 ปี

34

อำนาจหน้าที่ของเจ้าพนักงานท้องถิ่น

- 6. ออกคำสั่งให้ผู้ใดหรือผู้ประกอบการที่ปฏิบัติไม่ถูกต้องตามพระราชบัญญัติในมาตราต่างๆ ของหมวด 3 ถึงหมวด 9 เพื่อแก้ไขหรือระงับหรือปรับปรุง หรือกระทำการเพื่อป้องกันเหตุรำคาญและให้ถูกต้องตามพระราชบัญญัติ หรือกฎกระทรวง หรือข้อกำหนดของท้องถิ่น
- 7. ตรวจสอบดูแลกิจการต่าง ๆ ตามอำนาจในมาตรา 44(1)-(5) ได้

35

อำนาจหน้าที่ของเจ้าพนักงานท้องถิ่น (ต่อ)

- 9. แต่งตั้งข้าราชการหรือพนักงานส่วนท้องถิ่น เป็น "ผู้ซึ่งได้รับแต่งตั้งจากเจ้าพนักงานท้องถิ่น" ซึ่งจะกำหนดให้มีอำนาจหน้าที่ตามมาตรา 44 (1)-(5) ทุกข้อหรือบางข้อ หรือข้อใดข้อหนึ่งก็ได้
- 10. ประกาศพื้นที่ควบคุมเหตุรำคาญ ซึ่งเมื่อเหตุรำคาญดังกล่าวถูกระงับลงแล้ว มีอำนาจประกาศยกเลิกพื้นที่ควบคุมเหตุรำคาญได้
- 11. มอบหมาย "ผู้ซึ่งเจ้าพนักงานท้องถิ่นมอบหมาย" ให้มีอำนาจเปรียบเทียบปรับ

36

จพส.

**เจ้าพนักงาน
สาธารณสุข**

37

เจ้าพนักงานสาธารณสุข

เจ้าพนักงานสาธารณสุข หมายถึง **เจ้าพนักงานซึ่งได้รับแต่งตั้งจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข** ให้ปฏิบัติกรตามพระราชบัญญัตินี้

ปัจจุบันรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขได้ออกประกาศกระทรวงสาธารณสุข แต่งตั้งเจ้าพนักงานสาธารณสุขแล้ว (<http://surdli.cudyu>)

ทั้งนี้ เจ้าพนักงานสาธารณสุขอาจได้รับการแต่งตั้งเพิ่มเติมอีกได้ หากรัฐมนตรีพิจารณาเห็นว่ามีความจำเป็น

38

อำนาจหน้าที่ของเจ้าพนักงานสาธารณสุข

- ❑ 1. แจ้งให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นเพื่อดำเนินการตามอำนาจหน้าที่โดยไม่ชักช้า กรณีที่พบว่ามีกรปฏิบัติไม่ถูกต้อง หรือฝ่าฝืนพระราชบัญญัติกฎกระทรวง ประกาศ หรือข้อบัญญัติท้องถิ่นที่ออกตามพระราชบัญญัตินี้ เพื่อให้แก้ไขปรับปรุงให้ถูกต้องและให้เจ้าพนักงานสาธารณสุขแจ้งต่อคณะกรรมการสาธารณสุขจังหวัดหรือคณะกรรมการสาธารณสุขกรุงเทพมหานครแล้วแต่กรณี เพื่อพิจารณาดำเนินการ
- ❑ 2. กรณีที่พบว่าจะเป็นอันตรายร้ายแรงต่อสุขภาพของประชาชนโดยส่วนรวม ซึ่งสมควรจะดำเนินการแก้ไขโดยเร่งด่วน ให้มีอำนาจออกคำสั่งให้ผู้ประกอบการแก้ไขหรือระงับเหตุทันที แล้วแจ้งให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นทราบ

39

อำนาจหน้าที่ของเจ้าพนักงานสาธารณสุข (ต่อ)

- ❑ 3. เพื่อให้สามารถปฏิบัติเป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้ให้เจ้าพนักงานสาธารณสุขมีอำนาจตามมาตรา 44 ดังนี้
  - 3.1 เรียกบุคคลมาให้ถ้อยคำ ทำคำชี้แจง/ส่งเอกสาร
  - 3.2 **เข้าไปในอาคารหรือสถานที่ใดๆ** ในระหว่างพระอาทิตย์ขึ้น-ตก หรือ ในเวลาทำการ เพื่อตรวจสอบ ควบคุม หรืออุทธรณ์ฐาน
  - 3.3 **แนะนำ** ให้ผู้ประกอบการปฏิบัติให้ถูกต้องตามเงื่อนไขหรือข้อกำหนดของท้องถิ่น
  - 3.4 **ยึดหรืออายัด** สิ่งของใดๆ ที่อาจเป็นอันตรายเพื่อดำเนินคดี หรือทำลายในกรณีที่น่าเป็น
  - 3.5 **เก็บหรือนำสินค้า** หรือสิ่งของใดๆ ที่ สงสัยหรืออาจก่อเหตุรำคาญในปริมาณที่สมควร เพื่อเป็นตัวอย่างในการตรวจสอบ โดยไม่คิดราคา

40

แบบทดสอบหลังเรียนครั้งที่ 1

41

Part 2

**สารบัญญัติที่เกี่ยวข้อง
กับอนามัยสิ่งแวดล้อม**

42

แบบทดสอบก่อนเรียนครั้งที่ 2

43

เนื้อหา part 2

- หมวด 3 การจัดการสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย
- หมวด 4 สุขลักษณะของอาคาร
- หมวด 5 เหตุรำคาญ
- หมวด 6 การควบคุมการเลี้ยงหรือปล่อยสัตว์
- หมวด 7 กิจกรรมที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ
- หมวด 8 ตลาด สถานที่จำหน่ายอาหารและสถานที่เสวยอาหาร
- หมวด 9 การจำหน่ายสินค้าในที่หรือทางสาธารณะ

44

หมวด 3

การจัดการสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย

45

นิยามที่เกี่ยวข้อง

- สิ่งปฏิกูล** หมายความว่า อุจจาระหรือปัสสาวะ และหมายความรวมถึงสิ่งอื่นใดซึ่งเป็นสิ่งโสโครกหรือมีกลิ่นเหม็น
- มูลฝอย** หมายความว่า เศษกระดาษ เศษผ้า เศษอาหาร เศษสินค้า เศษวัตถุ ถุงพลาสติก ภาชนะที่ใส่อาหาร เถ้า มูลสัตว์ ซากสัตว์ หรือสิ่งอื่นใดที่เก็บกวาดจากถนน ตลาด ที่เลี้ยงสัตว์ หรือที่อื่น และหมายความรวมถึงมูลฝอยติดเชื้อ มูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชน

46

การควบคุมดูแลสิ่งปฏิกูล มูลฝอยของราชการส่วนท้องถิ่น กับกรมโรงงานอุตสาหกรรม

ที่มา: กรมอนามัย (2561)

47

สารบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับการจัดการสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย

- มาตรา ๔๘ การเก็บ ขน หรือกำจัดสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอยในราชการส่วนท้องถิ่นมิได้เป็นอำนาจของราชการส่วนท้องถิ่น

โดยที่การส่วนท้องถิ่นอาจร่วมกับหน่วยงานของรัฐหรือราชการส่วนท้องถิ่นดำเนินการภายใต้ข้อตกลงร่วมกันได้ แต่ในกรณีจำเป็นเพื่อประโยชน์สาธารณะ รัฐมนตรีอาจออกกฎกระทรวงมีผลบังคับใช้ก่อนที่คณะกรรมการกำหนดลักษณะพิธีการและเงื่อนไขในการดำเนินการร่วมกันได้

ในกรณีที่รัฐมนตรีออกพระราชกฤษฎีกาเป็นอำนาจพิเศษให้บุคคลในราชการส่วนท้องถิ่นสามารถจัดการสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอยในเขตใดเป็นผู้นำนโยบายการรับฝากเก็บ ขน หรือกำจัดสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอยตามมาตรา ๔๘ ก็ได้

48

สารบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับการจัดการสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย

- ❑ มาตรา ๑๙ ห้ามมิให้ผู้ใดดำเนินกิจการรับทำการเก็บ ขน หรือกำจัดสิ่งปฏิกูลหรือ
- ❑ มูลฝอย โดยทำเป็นธุรกิจหรือโดยได้รับประโยชน์ตอบแทน ด้วยการคิดค่าบริการ เว้นแต่จะได้รับ
- ❑ ใบอนุญาตจากเจ้าพนักงานท้องถิ่น

49

- ❑ มาตรา ๒๐ เพื่อประโยชน์ในการรักษาความสะอาดและการจัดระเบียบในการเก็บขน และกำจัดสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอย ให้ราชการส่วนท้องถิ่นมีอำนาจออกข้อบัญญัติท้องถิ่นดังต่อไปนี้
- ❑ ห้ามการถ่าย เท ทิ้ง หรือทำให้มีขึ้นในที่หรือทางสาธารณะซึ่งสิ่งปฏิกูล หรือมูลฝอย นอกจากในที่ที่ราชการส่วนท้องถิ่นจัดไว้ให้
- ❑ กำหนดให้มีที่รองรับสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอยตามที่หรือทางสาธารณะและสถานที่เอกชน

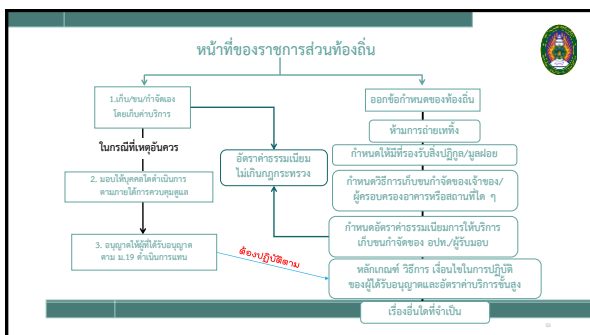
50

- ❑ กำหนดวิธีการเก็บ ขน และกำจัดสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอยหรือให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคารหรือสถานที่ใด ๆ ปฏิบัติให้ถูกต้องด้วยสุลักษณะตามสภาพหรือลักษณะการใช้อาคารหรือสถานที่นั้นๆ
- ❑ กำหนดอัตราค่าธรรมเนียมในการให้บริการ ของราชการส่วนท้องถิ่น หรือบุคคลอื่นที่ราชการส่วนท้องถิ่นมอบให้ดำเนินการแทน ในการเก็บ ขน หรือกำจัดสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอยไม่เกินอัตราที่กำหนดในกฎกระทรวง ทั้งนี้ การจะกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมกำจัดสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอยราชการส่วนท้องถิ่นนั้นจะต้องดำเนินการให้ถูกต้องด้วยสุลักษณะตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

51

- ❑ กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการเก็บ ขน และกำจัดสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอย เพื่อให้ผู้รับใบอนุญาตตามมาตรา 19 ปฏิบัติ ตลอดจนกำหนดอัตราค่าบริการขั้นสูงตามลักษณะการให้บริการที่ผู้รับใบอนุญาตตามมาตรา ๑๙ จะพึงเรียกเก็บได้
- ❑ กำหนดการอื่นใดที่จำเป็นเพื่อให้ถูกต้องด้วยสุลักษณะ

52

53

54

55

หมวด 4

สัญลักษณ์ของอาคาร

56

นิยามที่เกี่ยวข้อง

☐ **“อาคาร”** หมายความว่า ตึก บ้าน เรือน โรง ร้าน แผง คลังสินค้า สำนักงานหรือสิ่งก่อสร้างขึ้นอย่างอื่น ซึ่งบุคคลอาจเข้าอยู่หรือเข้าใช้สอยได้

57

สรุปสารบัญญัติที่สำคัญในหมวดที่ 4

- 1. ทำให้อาคาร/สิ่งก่อสร้างเนื่องของอาคารชำรุดทรุดโทรม สถานะกรุงรัง (ม.21)
- 2. มีสินค้า/เครื่องเรือน/สัมภาระ/สิ่งของมากเกินไป/ซับซ้อนเกินเกิน (ม.22)
- 3. ยอม/จัดให้คนอยู่อาศัยมากเกินไป (ม.24)

ห้ามเจ้าของ/ผู้ครอบครองอาคาร

จนอาจเป็นอันตรายต่อสุขภาพของผู้อยู่อาศัย/เป็นที่อาศัยของสัตว์ให้โทษ

ออกคำสั่งเป็นหนังสือให้แก้ไข/เปลี่ยนแปลง/รื้อถอน/ย้ายหรือจัดระเบียบใหม่

มีอำนาจเข้าดำเนินการได้โดยเจ้าของเป็นผู้เสียค่าใช้จ่าย (ม.23)

เจ้าพนักงานท้องถิ่น

ไม่ปฏิบัติตามคำสั่ง

58

สะสมขยะ 10 ปี ยอมขาย

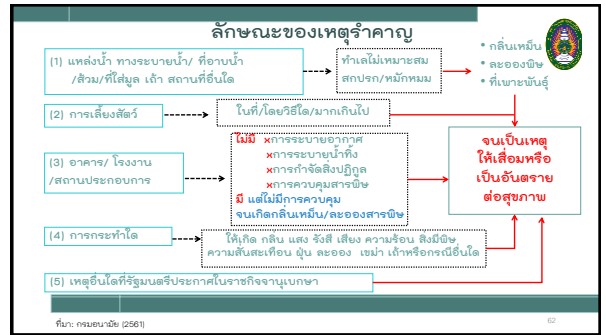
59

โรคภัยเสียชีวิต

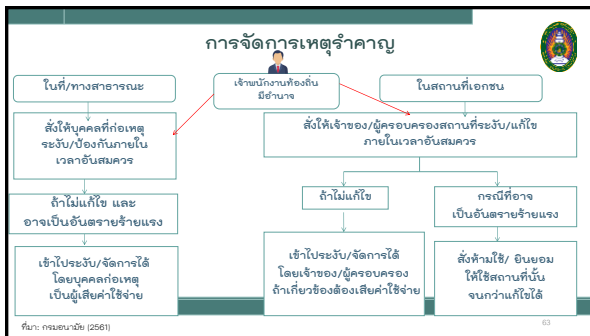
60

61

62

63

64

65

66

หมวด 6

การควบคุมการเลี้ยงหรือปล่อยสัตว์

67

นิยามที่เกี่ยวข้อง

- ❑ **สัตว์** หมายถึง สัตว์ทุกชนิดไม่ว่าจะเป็นสัตว์เลี้ยงหรือสัตว์ป่า หรือสัตว์ชนิดอื่นๆ ที่คนเราสามารถนำมาเลี้ยงได้
- ❑ **การเลี้ยง** หมายถึง กรรมวิธีหรือวิธีการที่จะดูแลให้สัตว์นั้นเจริญเติบโตและมีชีวิตอยู่ได้ เพื่อไว้ขายหรือการค้า หรือเพื่อพักผ่อนหย่อนใจหรือเป็นงานอดิเรก เช่น การทำฟาร์ม ไก่ เป็ด หมู โค กระบือ เพื่อขายหรือเลี้ยงปลา ปลูกพืชไร่ เพื่อปลูก
- ❑ **การปล่อย** อาจพิจารณาได้ 2 ข้อ คือ
  - (1) การเลี้ยงแบบปล่อย เช่น การปล่อยวัวกินหญ้าทุ่งนา การปล่อยสุนัขวิ่งเล่นในหมู่บ้าน เป็นต้น
  - (2) การปล่อยสัตว์ให้เป็นอิสระ เช่น การปล่อยนก ปล่อยปลา ปล่อยยูง เป็นต้น

68

การควบคุมเลี้ยงสัตว์หรือปล่อยสัตว์ของราชการส่วนท้องถิ่น

กฎหมายได้ให้อำนาจแก่ราชการส่วนท้องถิ่นในการออก**ข้อบัญญัติท้องถิ่น** เพื่อกำหนดให้ส่วนหนึ่งส่วนใด หรือ ทั้งหมดของพื้นที่ในเขตอำนาจของราชการส่วนท้องถิ่นนั้นเป็น **“เขตควบคุมการเลี้ยงหรือปล่อยสัตว์”** ได้ตามมาตรา 29 โดยอาจกำหนดเป็น

- ❑ เขตห้ามเลี้ยงหรือปล่อยสัตว์บางชนิดโดยเด็ดขาดหรือ
- ❑ เขตห้ามเลี้ยงหรือปล่อยสัตว์บางชนิดเกินกว่าจำนวนที่กำหนด
- ❑ เขตให้เลี้ยงหรือปล่อยสัตว์บางชนิดโดยต้องอยู่ภายใต้มาตรการอย่างใดอย่างหนึ่ง

69

อำนาจของเจ้าพนักงานท้องถิ่นในการจัดการสัตว์เร่ร่อนที่ไม่ปรากฏเจ้าของ

```

    graph TD
      A[เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจกับสัตว์ที่ไม่มีเจ้าของได้ 30 วัน (ม.30)] --> B[เจ้าของมารับภายใน 30 วัน]
      A --> C[ไม่มีผู้มารับ]
      A --> D[เกิดอันตรายต่อสัตว์อื่น/เสียค่าใช้จ่ายสมควร]
      A --> E[กรณีที่สัตว์นั้นเป็นโรคติดต่อ]
      B --> B1[เจ้าของเสียค่าเลี้ยงดู + ค่ารับ]
      C --> C1[ให้สัตว์นั้นตกเป็นของราชการส่วนท้องถิ่น]
      D --> D1[ขาย/ขายทอดตลาดได้]
      E --> E1[ทำลายหรือจัดการตามสมควร]
      C1 --> F[พักเป็นค่าใช้จ่าย เก็บเงินส่วนเหลือเป็นเวลา 30 วัน แทนสัตว์]
      D1 --> F
      E1 --> F
      F --> G[ถ้ามีเจ้าของมารับ ให้นำเงินส่วนที่เหลือจากค่ารับ แก่เจ้าของ]
      F --> H[ถ้าไม่มีเจ้าของมารับ เงินนั้นตกเป็นของราชการส่วนท้องถิ่น]
  
```

ที่มา: กรมปศุสัตว์ (2561)

70

ตัวอย่างข้อบัญญัติท้องถิ่นเกี่ยวกับการเลี้ยงสัตว์

ข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบล... โดยที่ตรา

(๕.๑) ห้ามเลี้ยงสัตว์หรือปล่อยสัตว์ชนิดหรือประเภทต่อไปนี้ ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล

(๕.๑.๑) สุนัขและลูกจิ้งจอกที่ก่อให้เกิดอันตรายแก่ผู้อื่นหรือทรัพย์สินของผู้อื่น

(๕.๑.๒) ปลาชี่วินยา

(๕.๑.๓) คางคกไฟ

(๕.๑.๔) สัตว์ที่ร้ายต่าง ๆ

(๕.๑.๕) สัตว์มีพิษร้ายอื่น ๆ

(๕.๑.๖) สัตว์ที่ก่อให้เกิดความเสียหายอื่น ๆ

71

หมวด 7

กิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ

72

นิยามของกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ

□ นิยามทางวิชาการ
 กิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ หมายถึง กิจการที่มีกระบวนการผลิตหรือกรรมวิธีการผลิตที่ก่อให้เกิดมลพิษ หรือสิ่งที่ทำให้เกิดโรค ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อสุขภาพอนามัยของประชาชนที่อยู่ในบริเวณข้างเคียงนั้น ไม่ว่าจะเป็นเรื่องมลพิษทางอากาศ ทางน้ำทางดิน ทางเสียง แสง ความร้อน ความสั่นสะเทือน รังสี ฝุ่นละอองเขม่า เถ้า ฯลฯ

73

นิยามของกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ (ต่อ)

□ ความหมายตาม พรบ. การสาธารณสุข พ.ศ. 2535
 หมายถึง กิจการใดที่ปรากฏในบัญชีหรือกิจการที่ประกาศในราชกิจจานุเบกษาถือว่าเป็นกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ

74

ประเภทของกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ

ปัจจุบันได้มีประกาศกระทรวงสาธารณสุขเกี่ยวกับกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพว่ามีทั้งสิ้น 143 กิจการ ซึ่งแบ่งออกเป็น 13 กลุ่มประเภท ได้แก่

- 1) กิจการที่เกี่ยวกับสัตว์เลี้ยง มี 2 กิจการ
- 2) กิจการที่เกี่ยวกับสัตว์และผลิตภัณฑ์ มี 7 กิจการ
- 3) กิจการที่เกี่ยวกับอาหาร เครื่องดื่ม น้ำดื่ม ยกเว้นโบสถ์สถานที่จำหน่ายอาหาร การเช่าขาย การขายในตลาด และการผลิตเพื่อบริโภคในครัวเรือน มี 24 กิจการ
- 4) กิจการที่เกี่ยวข้องกับยา เวชภัณฑ์ อุปกรณ์การแพทย์ เครื่องสำอางผลิตภัณฑ์ทำความสะอาด มี 5 กิจการ

75

ประเภทของกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ (ต่อ)

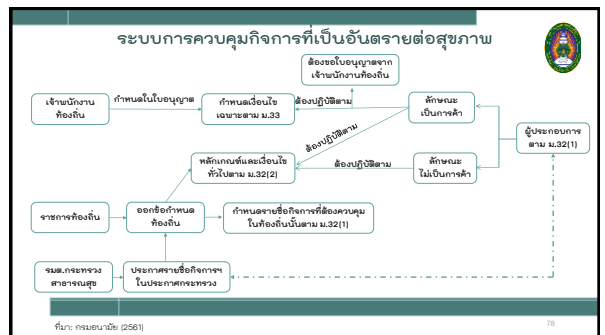
- 5) กิจการที่เกี่ยวกับการเกษตร มี 9 กิจการ
- 6) กิจการที่เกี่ยวกับโลหะหรือแร่ มี 9 กิจการ
- 7) กิจการที่เกี่ยวกับยานยนต์ เครื่องจักรหรือเครื่องกล มี 9 กิจการ
- 8) กิจการที่เกี่ยวกับไม้หรือกระดาษ มี 8 กิจการ
- 9) กิจการที่เกี่ยวกับการบริการ มี 21 กิจการ

76

ประเภทของกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ (ต่อ)

- 10) กิจการที่เกี่ยวกับสิ่งทอ มี 8 กิจการ
- 11) กิจการที่เกี่ยวกับหิน ดิน หินทราย ซีเมนต์หรือวัตถุที่คล้ายคลึง มี 12 กิจการ
- 12) กิจการที่เกี่ยวกับปิโตรเลียม ปิโตรเคมี ถ่านหิน ถ่านโค้ก และสารเคมีต่างๆ มี 17 กิจการ
- 13) กิจการอื่นๆ มี 13 กิจการ

77

78

หน้า ๑๖
เล่ม ๑๑๒ ตอนพิเศษ ๑๖๕ ง ราชกิจจานุเบกษา ๑๙ กรกฎาคม ๒๕๕๔

ประกาศกระทรวงสาธารณสุข
เรื่อง ภัตตาคารที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ พ.ศ. ๒๕๕๔

โดยที่เห็นเป็นการสมควรแก้อันตรายต่อสุขภาพของประชาชน ให้ลดข้อจำกัดและเพิ่มสิทธิแก่ผู้ประกอบการในปัจจุบัน

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๕ และมาตรา ๑๑ แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ อันเป็นกฎหมายที่มีผลใช้บังคับอยู่ตั้งแต่บัดนี้ และตราไว้โดยคณะรัฐมนตรีไว้โดยที่ประชุมคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๓ กรกฎาคม ๒๕๕๔

79

หมวด 8

ตลาด สถานที่จำหน่ายอาหาร และสถานที่สะสมอาหาร

80

นิยามที่เกี่ยวข้อง

- ตลาด** หมายถึง สถานที่ซึ่งปกติจัดไว้ให้ผู้ค้าใช้เป็นชุมนุมเพื่อจำหน่ายสินค้าประเภทสัตว์ เนื้อสัตว์ ผัก ผลไม้ หรืออาหารอันมีสภาพเป็นของสด ประกอบหรือปรุงแล้วหรือของเสี้ยวๆ ทั้งนี้ไม่ว่าจะมีการจำหน่ายสินค้าประเภทอื่นด้วยหรือไม่ก็ตาม และหมายความรวมถึงบริเวณซึ่งจัดไว้สำหรับผู้ค้าใช้เป็นชุมนุมเพื่อจำหน่ายสินค้าประเภทดังกล่าวเป็นประจำหรือเป็นครั้งคราวหรือตามวันที่กำหนด
- ตลาดที่ขายเสื่อผ้าไม่ใช่ตลาดในความหมายนี้
- จะเป็นตลาดประจำหรือตลาดนัดเป็นครั้งคราวก็ได้
- สำหรับซูเปอร์มาร์เก็ตหรือกลุ่มมินิมาร์ทนั้น **ไม่ถือว่าเป็นตลาด** เพราะโดยทั่วไปจะมีเจ้าของคนเดียวเป็นผู้ประกอบกิจการ ซึ่งจัดเป็น **"สถานที่สะสมอาหาร"**

81

นิยามที่เกี่ยวข้อง (ต่อ)

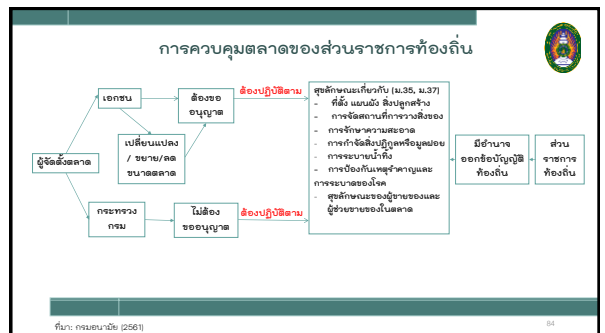
- สถานที่จำหน่ายอาหาร** หมายถึง อาคาร สถานที่ หรือบริเวณใด ๆ ที่ไม่ใช่ที่หรือทางสาธารณะที่จัดไว้เพื่อประกอบอาหารหรือปรุงอาหารจนสำเร็จและจำหน่ายให้ผู้ซื้อสามารถบริโภคได้ที่ ทั้งนี้ ไม่ว่าจะเป็นการจำหน่ายโดยจัดให้มีบริเวณไว้สำหรับการบริโภค ณ ที่นั้น หรือนำไปบริโภคที่อื่นก็ตาม
- สรุปสถานที่จำหน่ายอาหาร** ก็คือ **ร้านอาหารนั่นเอง** ที่สำคัญคือต้องเป็นร้านอาหารในที่เอกชนที่มิใช่ที่หรือทางสาธารณะ และต้องมีบริเวณเตรียมปรุงประกอบอาหาร ซึ่งจะมีที่รับประทานหรือไม่ก็ได้

82

นิยามที่เกี่ยวข้อง (ต่อ)

- สถานที่สะสมอาหาร** หมายถึง อาคาร สถานที่หรือบริเวณใด ๆ ที่มีใช่ที่หรือทางสาธารณะที่จัดไว้สำหรับเก็บอาหารอันมีสภาพเป็นของสดหรือของแห้งหรืออาหารในรูปลักษณะอื่นใด ซึ่งผู้ซื้อต้องนำไปทำประกอบ หรือปรุงเพื่อบริโภคในภายหลัง
- ร้านขายของชำจัดเป็นสถานที่สะสมอาหาร ซึ่งต้องเป็นร้านขายของชำในที่เอกชนที่มีใช่ที่หรือทางสาธารณะไม่ว่าจะขายอาหารประเภทใดก็ตาม ซึ่งผู้ซื้อต้องนำไปทำ ประกอบ ปรุงอีกครั้ง
- ซูเปอร์มาร์เก็ต มินิมาร์ท จัดเป็นสถานที่สะสมอาหาร

83

84

85

หมวด 9

การจำหน่ายสินค้าในที่หรือทางสาธารณะ

86

นิยามที่เกี่ยวข้อง

- "ที่หรือทางสาธารณะ" หมายถึงสถานที่หรือทางซึ่งมิใช่เป็นของเอกชนและประชาชนสามารถใช้ประโยชน์หรือใช้สัญจรได้ ซึ่งครอบคลุมพื้นที่เป็นส่วนสาธารณะ ถนนหนทาง ทางเท้าและทางน้ำ ที่ประชาชนสัญจรไปตามปกติ
- สินค้า หมายถึง วัสดุทุกชนิดที่นำจำหน่ายได้ ซึ่งรวมทั้งอาหารและน้ำดื่ม น้ำแข็งด้วย
- การจัดวางสินค้าในที่หนึ่งใดเป็นปกติ หรือเรขาย ถือว่าเป็นการจำหน่ายสินค้าในที่หรือทางสาธารณะ

87